

Rapport

Datum: 29 mei 1998

Rapportnummer: 1998/200

Klacht

Op 9 december 1997 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Raamsdonksveer, ingediend door mr.

. H.F.G. Verhaegh te Eindhoven, met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen Breda. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, werd een onderzoek ingesteld. Op grond van de namens verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt er over dat de Belastingdienst/Particulieren/ Ondernemingen Breda niet heeft ingestemd met het voorstel in zijn brief van 6 oktober 1995, welk voorstel verzoeker nader heeft toegelicht in zijn brieven van 9 oktober 1995 en 28 november 1995. Dit voorstel hield in dat de Belastingdienst de gelegde beslagen op de activa van X BV zou opheffen en dat deze activa zouden worden verkocht voor een bedrag van f100.000 of van f92.500. Verzoeker wilde dit bedrag aanwenden tot betaling op de openstaande belastingschulden van de besloten vennootschap. Verzoeker stelt dat hij door de weigering van de Belastingdienst is benadeeld, nu de Belastingdienst wel heeft ingestemd met een latere verkoop door de curator voor een bedrag van f 15.000. Verzoeker klaagt er voorts over dat de Belastingdienst tot het moment van indienen van het verzoekschrift bij de Nationale ombudsman niet heeft gereageerd op zijn brieven van 11 december 1996 en 28 april 1997.

Achtergrond

1. Invorderingswet 1990

(Wet van 30 mei 1990, Stb. 221) Artikel 21:

"1. 's Rijks schatkist heeft een voorrecht op alle goederen van de belastingschuldige.
2. Het voorrecht gaat boven alle andere voorrechten (...). Het voorrecht gaat tevens boven pand, voorzover het pandrecht rust op een zaak als bedoeld in artikel 22, derde lid, die zich op de bodem van de belastingschuldige bevindt en tegen inbeslagneming waarvan derden zich op die grond niet kunnen verzetten. Het behoudt deze rang in geval van faillissement van de belastingschuldige, ongeacht of tevoren inbeslagneming heeft plaatsgevonden."

2. Leidraad Invordering 1990 (Resolutie van de Staatssecretaris van Financiën van 25 juni 1990)

Paragraaf 1, onder 8:

"Hoewel de ontvanger een open oog dient te hebben voor de persoonlijke omstandigheden van de belastingschuldige, is zijn taak er in de eerste plaats op gericht te bewerkstelligen dat wordt voldaan aan de fiscale betalingsverplichtingen en wel als regel binnen de termijn of termijnen die de wet daartoe stelt..." Paragraaf 1 onder 22:

"Als de ontvanger van een derde een bedrag krijgt aangeboden ter opheffing van het

beslag kan de ontvanger hieraan zijn medewerking verlenen als ten minste is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- het aangeboden geldbedrag komt niet direct of indirect uit het vermogen van de belastingschuldige; - het aangeboden geldbedrag is aanzienlijk hoger dan de opbrengst die naar verwachting zou zijn verkregen bij een executie; - de belangen van de Staat worden niet geschaad. De ontvanger houdt bij zijn beslissing rekening met de gerechtvaardigde belangen van andere schuldeisers die op de betreffende zaken verhaal zoeken en kan aan zijn medewerking nadere voorwaarden verbinden." **ONDERZOEK** In het kader van het onderzoek werd de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen Breda verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd de Belastingdienst een specifieke vraag gesteld. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van de Belastingdienst gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen. De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een enkel punt de wijzigen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

1. Feiten 1.1. XBeheer BV bezat het volledige aandelenkapitaal van X BV, Y BV en Z BV. Verzoeker was statutair directeur van X BV.

1.2. In april 1995 heeft de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) van de Belastingdienst een inval gedaan bij X BV en de boekhouding over 1992 tot en met 1995 meegenomen. Na de inval heeft de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen Breda (hierna: de Belastingdienst) aan X BV naheffingsaanslagen loonbelasting en omzetbelasting opgelegd. De Belastingdienst heeft in augustus 1995 beslag gelegd op de inventaris- en bodemgoederen van X BV. Het bodembeslag betrof enige geleasde objecten en/of zaken die eigendom waren van derden.

1.3. Op 6 oktober 1995 wendde verzoeker zich tot de Belasting-dienst/Particulieren/Ondernemingen met het volgende:

"...Met referte aan het telefonisch onderhoud (...) op 5oktober j.l. verzoek ik u medewerking te verlenen aan een verkoop (...) inventaris van -(X BV; N.o.) m.b.t. alle inventaris (...) De reden tot verkoop is navolgende:

- de bankier wenst op korte termijn het rekening courant te beëindigen; dit n.a.v. het bezoek van de FIOD bij haar kantoor. - een nieuwe bankier zal de onderneming in de huidige omstandigheden niet financieren. (...) Doordat de bank het krediet afbouwt en de fiscus de BTW niet uitbetaalt neemt de liquiditeit van de onderneming zo snel af dat lonen, crediteuren niet meer betaald kunnen worden. Een faillissement zou leiden tot verlies van werkgelegenheid voor alle werknemers en mijzelf. Tevens zal bij een faillissement de opbrengst uit hoofde van verkoop (...) inventaris onvoldoende blijken om de bankschuld te voldoen, waardoor een vordering vanaf de (G-bank; N.o.) zal ontstaan op mijn privé.

Vervolgens zal via een bestuurdersaansprakelijkheid de belastingdienst de vordering op mijn privé wensen te verhalen, dit gelijktijdig met bankiers waardoor onoverkomelijk een privé faillissement zal volgen.

Daarboven zal ik strafrechtelijk worden vervolgd waardoor wederom een geldboete en mogelijk straf zal worden opgelegd. Samenvattend voor mij dan een uitzichtloze situatie op een baan en verdere toekomst, dit tevens voor een aantal werknemers gelet op leeftijd en opleiding. De mogelijkheid activiteiten, werkgelegenheid etc. in een andere onderneming voort te zetten zijn dan voor mij en het personeel de oplossing. Een verkoop/overname van een deel van de activiteiten biedt -werkgelegenheid voor alle werknemers -werkgelegenheid voor mijzelf als werknemer -voorkomt een kapitaalsvernietiging en schulden bij bankiers. Het door u gestelde wantrouwen in mijn persoon respecteer ik, echter bij voortzetting in een andere onderneming zal ik een dienstverband aangaan zonder bestuurlijke functies. Uit hoofde van dit dienstverband worden inkomsten gegenereerd welke kunnen worden aangewend voor mijn privé belasting-schulden..." Van de verkoop waarvoor de medewerking van de Belastingdienst werd gevraagd was een concept-overeenkomst opgemaakt. Deze luidde als volgt:

"...De ondergetekenden

1. (X BV; N.o.), hierna te noemen "verkoopster" en

2. (T.; N.o.), hierna te noemen "koper"; **NEMEN HET VOLGENDE IN AANMERKING:**

1. Verkoopster drijft een onderneming in de nieuwbouw en reparatie van containers, met name op het gebied van milieuveilige opslag.

2. Verkoopster ziet zich sinds enkele maanden geconfronteerd met belastingaanslagen en door de fiscus gelegde beslagen, waardoor het drijven van een onderneming haar meer en meer is bemoeilijkt en wenst daarom over te gaan tot de beëindiging van haar ondernemingsactiviteiten.

3. Koper is geïnteresseerd in de ontwikkeling van de containers vervaardigd uit aluminium en is daarom bereid een aantal

bezittingen van verkoopster te kopen en eventueel de onderneming voort te zetten, indien en op voorwaarde dat de door de Belastingdienst gelegde beslagen en door derden bedongen zekerheidsrechten worden opgeheven en indien de Belastingdienst en Bedrijfsvereniging koper vrijwaren terzake belasting- en premieschulden die betrekking hebben op de periode voor de ondertekening van deze overeenkomst. **VERKLAREN TE ZIJN OVEREENGEKOMEN ALS VOLGT** Artikel 1 Verkoopster verkoopt aan koper, die van verkoper koopt die stukken van de inventaris van verkoopster, die staan vermeld op de lijst die aan deze overeenkomst is gehecht (...), zulks voor de prijs ad f100.000,- indien en op voorwaarde dat de fiscus het beslag op de van (A.; N.o.) geleasde goederen opheft en (A.; N.o.) het leasecontract met koper voortzet op dezelfde voorwaarden als met verkoopster. Wordt aan een van deze voorwaarden niet voldaan, dan zal de koopprijs f 92.500,- bedragen. Artikel 2 Verkoopster verkoopt aan koper, die verklaart van verkoopster te kopen alle rechten uit de portefeuille met debiteuren, een en ander zoals vermeld op de

aan deze overeenkomst (...) gehechte lijst, zulks voor een bedrag ad f..... Artikel 3 De voorraden en het onderhanden werk verkoopt verkoopster aan koper die van verkoopster koopt de voorraden zoals gespecificeerd op de aan deze overeenkomst (...) gehechte lijst alsmede al het onderhanden nog niet gefactureerde werk zulks voor de totale prijs van f 60.000,--. Artikel 4 Verkoopster verkoopt bij deze aan koper die van verkoopster koopt een aantal tekeningen, partijen genoegzaam bekend, voor de prijs van f 1.000,--. Artikel 5 De in artikel 3 en 4 bedoelde koopprijs wordt door koper rechtstreeks aan de crediteuren van verkoopster voldaan, zulks naar evenredigheid van hun vorderingen.

Artikel 6 Deze overeenkomst treedt in werking zodra voldaan is aan ieder van de volgende voorwaarden:

a. De (G-bank; N.o.) verklaart schriftelijk afstand te doen van haar pandrecht c.q. andere zekerheidsrechten, gevestigd op de gekochte roerende zaken en vorderingen van debiteuren. b. De Belastingdienst heft de door haar ten laste van verkoopster gelegde beslagen op roerende zaken op. c. De Belastingdienst en de Bedrijfsvereniging verklaren schriftelijk koper niet aansprakelijk te zullen stellen voor belasting- of premieafdrachten die zijn opgekomen voor werknemers die eerst in dienst waren van verkoopster en vervolgens in dienst zijn getreden bij koper. d. Koper moet het pand (...) kunnen kopen voor f500.000,-- k.k., vrij van hypotheek en beslagen..."

1.4. De Belastingdienst reageerde op 9 oktober 1995 met een verzoek om nadere informatie door middel van een zevental vragen.

1.5. Verzoeker beantwoordde de vragen nog op dezelfde dag. Hij schreef het volgende: "...In gevolge Uw verzoek m.b.t. (X BV; N.o.) kan ik U navolgend mededelen.

1. Huidige debiteurenstand is Hfl. 226.524,45 (...)

2. De debiteuren zullen tegen een waarde van $\pm 75\%$ worden overgenomen.

3. De bankschuld van de groep bedrijven uit hoofde van een gezamenlijk krediet bij de (G-bank; N.o.) bedraagt (...) Hfl.963.047,=.

4. (...)

5. Overname van activa zal Hfl.100.000,= respectievelijk Hfl.92.500,= bedragen (...).

6. Koper stelt dat betaling aan crediteuren zal moeten plaatsvinden daar anders de bedrijfsvoering door houding leveranciers/crediteuren behoorlijk verstoord zal zijn, de betaling van deze crediteuren zou als goodwill kunnen worden aangemerkt, echter wordt aan crediteuren betaald.

7. Mijn activiteiten in de nieuwe onderneming zijn als volgt:

- het ontwerpen, tekenen van nieuwe producten. - het calculeren voor en na calculatie. - overleg met lokale overheden m.b.t. Milieu wetgeving voorschriften t.a.v. het plaatsen bij opdrachtgevers van Milieu veilige opslag systemen - het coördineren van productie en planning Activiteiten (verzoekers broer; N.o.)- Productie + planning en inkoop conserveringswerkzaamheden Ondergetekende spreekt de hoop uit met fiscus en justitie tot een schikking te komen, hierdoor heeft de onderneming en ik zelf kans van slagen. Mocht dit strafrechtelijk niet mogelijk zijn, zullen mijn activiteiten binnen de onderneming door een nieuwe werknemer worden overgenomen die vroegtijdig zal worden ingewerkt..."

1.6. De Belastingdienst reageerde op 10 oktober 1995 als volgt:

"...Kern van Uw voorstel is de onderneming uit (X BV; N.o.) te verkopen teneinde de onderneming nog een kans van slagen te geven. De Belastingdienst, welke op Uw bedrijvengroep een vordering van meer dan f7.000.000,-- heeft, dient, gezien het beslag dat op de activa van (X BV; N.o.) rust, hieraan mede te werken. Ter compensatie krijgt de Belastingdienst de opbrengst van de inventaris, welke U op ongeveer F100.000,-- hebt geschat. Van een verdere afbouw van Uw fiscale schulden heeft U geen melding gemaakt. De belangen van de Staat der Nederlanden zijn bij de door U voorgestane activa overdracht niet gebaat. Ik kan dan ook niet anders dan negatief op Uw verzoek te reageren..."

1.7. In een brief van 28 november 1995 schreef verzoeker de Belastingdienst het volgende:

"...In uw afwijzing per 10 oktober j.l. deelde U mede dat de belangen van de Staat der Nederlanden bij die voorgestane overdracht niet waren gebaat, gelet op een vordering op de bedrijven groep van meer dan Hfl.7.000.000,= en er tevens geen melding werd gemaakt van een verder afbouw van deze fiscale schulden. Vervolgens heeft U in een telefoongesprek op 12 oktober j.l. (...) uw weigering mee te werken aan een overname verder toegelicht.

Resumé van redenen m.b.t. uw negatieve reactie A) Bedrag ad Hfl.100.000,= staat niet in verhouding tot de totaal schuld van meer dan Hfl.7.000.000,= waardoor de belangen van de Staat der Nederlanden niet zijn gebaat. B) Er is geen melding gemaakt van een verdere afbouw van schulden. C) Volgens U is Hfl.1.000.000,= betaald aan bankiers, crediteuren dit terwijl de belastingdienst niets heeft ontvangen. D) (Verzoeker; N.o.) mag in geen geval meer ondernemer dan wel een bestuurlijke functie hebben in de nieuwe onderneming. Zoals telefonisch met u besproken doe ik U per onderdeel afwijzingen mijn uitleg toekomen, dit om U meer inzicht te geven in de noodzaak tot overname van activiteiten. A) Een belastingschuld van meer dan Hfl.7.000.000,= In mijn geschreven verklaring afgegeven op 13 juni aan de FIOD beken ik schuldig te zijn aan het valselijk opmaken van aangiftes omzetbelasting, waardoor het bedrijf extra teruggaves heeft ontvangen ter betaling van extra lonen en vergoedingen. Hiervoor werden op 20 juni 1995 aanslagen opgelegd vermeerderd met rente en 100% boete totaal Hfl.7.596.807,= Echter aanslagen zonder 100% boete en heffingsrente totaal Hfl.3.681.534,= waarvan - Via betaling/verrekening reeds voldaan " 30.000,= - Via correctie aangiftes reeds gecorrigeerd " 73.297,= - Eventuele correcties i.v.m. bezwaarschriften " P.M. (...) Middels een overname komt direct ± **Hfl.100.000,=** ter beschikking waardoor (zie onder B vermelde privé betalingen ad ±**Hfl.250.000,=**) inclusief privé totaal ±**Hfl.350.000,=** aan de belasting betaald kan worden. (...) B) Een verdere afbouw van belastingschulden (...) Het opleggen van aanslagen en beslagen waardoor bankiers het krediet beëindigen maakt een verdere afbouw van schulden via de (...)bedrijven onmogelijk. Op de in privé opgelegde aanslagen is bezwaar aangetekend, na behandeling van deze zullen deze lager zijn dan heden opgelegd, de hierdoor beschikbare gelden kunnen eveneens aangewend worden ter betaling van de totaal schuld. Vervolgens kunnen de in privé gelegde beslagen worden

opgeheven, dit ter betaling van de belastingschuld. Het totaal aan vermindering aanslagen privé vermeerderd met betalingen middels opheffing beslagen bedraagt dan Hfl.250.000,=. Een verdere afbouw is vervolgens mogelijk via inkomsten uit loondienstverband in de nieuwe onderneming. C) Betaling van Hfl.1.000.000 aan bankiers en crediteuren Door orderverlies en daaruit voortvloeiende reorganisaties zijn navolgende zaken afgehandeld, waarbij externe schulden (...) uiteindelijk zijn afgenomen. (...) D) Geen bestuurlijke functie voor (verzoeker; N.o.) in de nieuwe onderneming Door - geen bestuurdersverantwoordelijkheid - geen zelfstandige in- en verkoop - wel onderhouden relaties/acquisitie - wel ontwerpen nieuwe produkten - mogelijk ondergaan vrijheidsstraf Het moet U toch duidelijk zijn dat ik mij volledig wens in te zetten voor de door mij veroorzaakte problemen en schulden en zéér zeker niet in herhaling wil treden..." 1.8. Op 8 januari 1996 vroeg de bewindvoerder het faillissement van X BV aan. Hij schreef het volgende aan de rechter-commissaris:

"...Ook ten laste van (Y. BV en Z. BV; N.o.) zouden enorme bedragen aan naheffingsaanslagen door de fiscus op grond van het FIOD-onderzoek zijn opgelegd. In mei/juni 1995 tijdens de reorganisatie heeft (X Beheer BV, Y. BV en Z. BV; N.o.) de activa verkocht en geleverd aan (X BV; N.o.). (...) Op 7 juli 1995 heeft (X Beheer BV; N.o.) alle aandelen in (X BV; N.o.) verkocht aan (L Beheer BV; N.o.), voor een bedrag van f1,--. (...) Sedert 7 juli 1995 hangt (X BV; N.o.) derhalve niet meer onder (X Beheer BV; N.o.), hoewel (verzoeker; N.o.) wel statutair

directeur bleef van X BV en ook zijn broer als werknemer werkzaam bleef. (...) De (G-bank; N.o.) heeft pandrecht (op) voorraden, debiteuren, machines en inventaris..."

1.9. X BV werd op 9 januari 1996 failliet verklaard.

1.10. De curator in het faillissement van X BV schreef de Belastingdienst op 23 januari 1996 het volgende:

"...Na faillissementsdatum zijn onderhandelingen gevoerd tussen de (G-bank, T., verzoeker; N.o.), en ondergetekende als curator van (X BV; N.o.). (T.; N.o.) gaf (...) te kennen ook na faillissement nog steeds geïnteresseerd te zijn in een aktivatransactie om de onderneming op enigerlei wijze voort te zetten en daarin de aluminium techniek uit zijn vorige onderneming eventueel in te brengen. (...) (T.; N.o.) is bereid om voor de inventaris zoals voorkomend in de taxatierapporten (...) van 6 juni 1995 behoudens de geleasede objecten en de objecten die reeds eerder zijn verkocht en doorgestreept in de taxatierapporten f115.000,-- exclusief B.T.W te betalen. Dit is plm. f15.000,-- boven de liquidatiewaarde (...). Ten aanzien van deze inventaris behoudens de geleasede en objecten van derden is het bodembeslag door het faillissement vervallen. (...) Formeel ligt het bodembeslag, voorzover ik kan overzien, op deze geleasede of eigendommen van derden ook na faillissementsdatum nog steeds. In het kader van de aktivatransactie verlangt (T.; N.o.) wel dat het bodembeslag op deze goederen ook wordt vrijgegeven. (...) Met betrekking tot de inventarisgoederen, waar destijds bodembeslag op gelegd was, en die verpand waren aan de (G-bank; N.o.), is het zo, dat de gehele opbrengst ad f115.000,-- in de faillissementsboedel komt, en dat ik als curator te zijner tijd na omslag van de

algemene faillissementskosten wellicht het restant aan de fiscus zal moeten afdragen..."

1.11. De Belastingdienst reageerde op 24 januari 1996 als volgt:

"...Volgens Uw zeggen zijn de beslagen bodemzaken (toebehorende aan derden; N.o.) noodzakelijk voor de bedrijfsvoering en is een aktiva-overdracht, zonder dat de koper over de bodemzaken kan beschikken, zinloos. Tevens bent U de mening toegedaan dat door overdracht aan (T; N.o.) voor de boedel (en derhalve ook voor de Belastingdienst) een maximale opbrengst realiseerbaar is. Ik stel dan ook de volgende praktische oplossing voor. De Belastingdienst heft het beslag op de bodemzaken op tegen voldoening van een nader te bepalen bedrag. Dit bedrag kunt U financieren uit de door (T.; N.o.) te betalen koopprijs. Budgettair is deze oplossing voor U neutraal: voordeel voor de Belastingdienst is dat deze voor het bedrag van de afkoop van het bodembeslag niet wordt omgeslagen in de algemene faillissementskosten..." Op 25 januari 1996 schreef de Belastingdienst aan de curator nog het volgende:

"...De Belastingdienst is bereid het beslag op alle bodemzaken op te heffen tegen vergoeding van een bedrag van f 15.000,--..."

1.12. Op 11 december 1996 diende verzoekers gemachtigde een klacht in bij de Belastingdienst inzake het eind 1995 niet meewerken van de Belastingdienst aan de bedrijfsovername van X BV door T. De gemachtigde schreef onder meer het volgende: "...Op 25 januari 1996 is door de Belastingdienst wel toegestemd in een overname uit de failliete boedel van de activiteiten van (X BV; N.o.) door (T.; N.o.), tegen ontvangst van f15.000. Dit bedrag is aanmerkelijk lager dan het bedrag dat de Belastingdienst zou ontvangen op basis van het aanbod van oktober 1995, dat door (u) - in uw brief van 10 oktober 1995 - geschat werd op circa f100.000. Vergeleken bij het bedrag van f250.000 dat cliënt in november gesteld heeft als haalbare opbrengst voor de fiscus, is de opbrengst al helemaal pover te noemen. De Belastingdienst was - mede door de inlichtingen die cliënt gegeven heeft, onder meer op het verzoek van de Belastingdienst van 9 oktober 1995 - volledig op de hoogte van de (slechte) financiële situatie van (X BV; N.o.). De Belastingdienst kan daarom ook geacht worden bekend te zijn geweest met (...) het risico van faillissement dat (X BV; N.o.) eind 1995 liep. Het is een feit van algemene bekendheid dat een onderneming "going concern" meer waard is dan wanneer de staat van faillissement is ingetreden. Door de weigering - tot twee maal toe - om mee te werken aan de bedrijfsovername is er voor minimaal f85.000, en wellicht zelfs voor f235.000 verlies aan verhaal opgetreden. De kans bestaat dat cliënt hiervoor middels de Wet bestuurdersaansprakelijkheid aangesproken wordt. Tegelijkertijd is er economische schade veroorzaakt, te weten kapitaalsvernietiging..."

1.13. Op 28 april 1997 liet verzoekers gemachtigde de Belastingdienst weten dat hij op zijn brief van 11 december 1996 nog geen reactie had ontvangen en verzocht hij de Belastingdienst alsnog te reageren. Hij wees daarbij op de termijn van vier weken die wordt genoemd in de klachtenregeling van de Belastingdienst.

2. Standpunt van verzoeker

Voor het standpunt van verzoeker wordt verwezen naar de klachtsamenvatting onder **KLACHT** en naar de brief, opgenomen onder 1.12.

3. Standpunt van de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen Breda

In reactie op de klacht liet de Belastingdienst het volgende weten:

"...De vigerende beleidsvoorschriften van de ontvanger, zoals weergegeven in de Leidraad Invordering 1990 (...) geven weer dat de ontvanger kan medewerken aan het opheffen van beslagen tegen betaling. Deze mogelijkheid is als volgt ingekaderd:

- het aangeboden bedrag komt niet direct of indirect van belastingschuldige - het bod overtreft in aanzienlijke mate de geschatte executie-opbrengst - met belangen van andere schuldeisers wordt rekening gehouden - de belangen van de Staat worden naar het oordeel van de ontvanger niet geschaad. Het verzoek en herhaalde verzoek van (verzoeker; N.o.) c.s. werden afgewezen op een aantal gronden, te weten - onduidelijkheid over de herkomst van het geld (direct of indirect van (verzoeker; N.o.) c.s.) - ontstaan van de belastingschuld door fraude - niet in belang van de Staat om aan (verzoeker; N.o.) c.s. medewerking te verlenen. Voor wat betreft het belang van de Staat geef ik nog aan waarop dit is gebaseerd. Gezien de achtergrond van (verzoeker; N.o.) (frauduleus handelen) en de deelname in het management van (verzoeker; N.o.) in de "nieuwe onderneming"(...), is een toekomstig deficiet niet uit te sluiten. Bovendien is in de afweging meegenomen dat handelingen van de fiscus geen negatieve invloed mogen hebben op de nog lopende strafrechtelijke procedures, welke immers eveneens zijn gebaseerd op de schade die de Staat heeft geleden. (...) Het komt er op neer dat de bank volledig wordt voldaan, c.q. door omzetting van het krediet met daaraan gekoppeld het verstrekken van zekerheden haar risico heeft afgedekt.

Het prijsgeven door de fiscus van haar zekerheden (beslagen) ondermijnt haar onderhandelingspositie. Voor wat betreft de vermeende discrepantie tussen het gedane aanbod en het bedrag waartegen het beslag uiteindelijk is opgeheven, merk ik nog op dat op de roerende zaken door derden een aantal zekerheidsrechten waren gevestigd. Van deze zaken was een aanzienlijk beperkter deel te brengen onder het zogenaamde bodemrecht van de fiscus. Voor deze goederen is het beslag tegen betaling van f15.000,- opgeheven. De fiscus heeft op basis van het voorgeschreven beleid geconcludeerd dat aan de verzoeken van (verzoeker; N.o.) c.s. geen medewerking kon worden verleend. Onderdeel 2 van de klacht. Er is helaas geen goed gedocumenteerd dossier aanwezig. Hierdoor is een volledige reconstructie van wat er allemaal is gebeurd niet goed mogelijk. De in dit onderdeel van de klacht genoemde brieven bevinden zich niet in het dossier. Deze waren gericht aan (een met name genoemde medewerker van de Belastingdienst; N.o.). Deze heeft echter de Belastingdienst verlaten en reconstructie via deze is niet meer mogelijk. Ik ga er vanuit dat de brieven zijn ontvangen en onbeantwoord zijn gebleven. M.i. is de klacht op dit onderdeel terecht. (...) (...) klager geeft weer dat de openstaande belastingschuld circa Fl.800.000 zou bedragen. Deze belastingschuld ziet enkel op (X BV; N.o.). Gezien de nauwe verwevenheid van de verschillende B.V.'s (fiscale eenheid Omzetbelasting en de tussen de B.V.'s bestaande rekening-courant verhoudingen) is in mijn brief van 10 oktober 1995 aangegeven dat het verzoek mede is beoordeeld op de belastingschuld van de bedrijvengroep en derhalve niet geïsoleerd is gezien van de

overige B.V.'s. De vordering van de fiscus op de bedrijvengroep (verzoekers naam; N.o.) c.s. bedroeg meer dan Fl.7.000.000,-..."

Beoordeling

1. Algemeen

1.1. X Beheer BV bezat alle aandelen in X BV. Verzoeker was statutair directeur van X BV. De FIOD heeft in april 1995 bij X BV een inval gedaan en de boekhouding over de jaren 1992 tot en met 1995 meegenomen. Na de inval

heeft de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen Breda (hierna: de Belastingdienst) aan X BV en aan enige gelieerde besloten vennootschappen (zie **BEVINDINGEN**, onder 1.1. en 1.8.) naheffingsaanslagen loonbelasting en omzetbelasting opgelegd. Op 7 juli 1995 heeft X Beheer BV de aandelen X BV vervreemd aan LBeheer BV. Ook na 7 juli 1995 bleef verzoeker statutair directeur van X BV.

1.2. De Belastingdienst heeft in augustus 1995 (mede) in verband met de opgelegde naheffingsaanslagen beslag gelegd op de inventaris van X BV. Tot de inventaris van X BV behoorden mede enige geleasde objecten en/of zaken die eigendom waren van derden. Op de geleasde zaken en/of de zaken van derden was het beslag van de Belastingdienst derhalve een bodembeslag. De G-bank had een pandrecht op de goederen van X BV.

2. Met betrekking tot de weigering mee te werken aan het voorstel van 6 oktober 1995

2.1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de Belastingdienst geen medewerking heeft willen verlenen aan het voorstel dat hij deed in zijn brief van 6 oktober 1995 en dat hij heeft toegelicht en verder uitgewerkt in zijn brieven van 9 oktober en 28 november 1995. Verzoekers voorstel hield in dat de Belastingdienst zou meewerken aan de overdracht door X BV van haar inventaris aan een derde. De opbrengst van de verkoop van de inventaris zou door X BV aan de Belastingdienst worden betaald ter delging van haar belastingschulden. Uit de concept-overeenkomst van de verkoop aan de derde blijkt dat de opbrengst van de inventaris f100.000 zou bedragen, en f92.500 indien niet aan alle in de concept-overeenkomst genoemde voorwaarden zou kunnen worden voldaan. Uit de concept-overeenkomst blijkt voorts dat als voorwaarde voor het totstandkomen van de verkoop onder meer was opgenomen dat de Belastingdienst het beslag op de roerende zaken van X BV zou opheffen. Tevens blijkt uit de concept-overeenkomst dat naast de inventaris ook andere bestanddelen van het ondernemingsvermogen van X BV aan de derde zouden worden verkocht, maar dat de opbrengst hiervan ten goede zou komen aan de crediteuren van X BV. Als reden voor zijn voorstel voerde verzoeker onder meer het voortbestaan van de ondernemingsactiviteiten van X BV aan en daarmee het voortbestaan van de werkgelegenheid van hemzelf en de werknemers van X BV. Verzoeker stelt dat hij is benadeeld door de weigering van de Belastingdienst om aan het voorstel mee te

werken, nu de Belastingdienst later wel heeft ingestemd met een verkoop van de activa van X BV door de curator voor een veel lager bedrag, namelijk f15.000.

2.2. De Belastingdienst noemt in zijn reactie op de klacht een aantal redenen waarom hij niet aan verzoekers voorstel kon meewerken.

De Belastingdienst stelde met een beroep op de Leidraad Invordering 1990 allereerst dat medewerking niet kon worden verleend omdat niet vast stond dat de opbrengst van de verkoop van de inventaris niet direct of indirect van verzoeker afkomstig was. De Belastingdienst wees er ook op dat de belastingschuld terzake waarvan het beslag was gelegd, was ontstaan ten gevolge van fraude. De Belastingdienst stelde dat medewerking aan het voorstel niet in het belang van de Staat was omdat een deficit van de nieuwe onderneming waarin verzoeker wederom werkzaam zou zijn, gelet op diens frauduleus handelen, niet was uit te sluiten en omdat de bank in het voorstel volgens de Belastingdienst beter zou worden voldaan dan de Belastingdienst. Tenslotte wees de Belastingdienst nog op de verhouding tussen de te verwachten opbrengst van de verkoop van de inventaris en de omvang van de belastingschuld van X BV en de aan haar gelieerde besloten vennootschappen. De Belastingdienst merkte daarbij op dat tussen X BV en de gelieerde vennootschappen sprake was van diverse relaties, zoals een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en rekening-courantverhoudingen.

2.3. In een situatie waarin een belastingschuldige niet bereid of in staat is zijn belastingschulden op tijd te voldoen, dient het streven van de Belastingdienst er in de eerste plaats op gericht te zijn dat aan de fiscale betalingsverplichtingen van de belastingschuldige wordt voldaan. Daarbij mag overigens van de Belastingdienst verwacht worden dat de belangen van de belastingschuldige niet nodeloos worden geschaad. Dit betekent dat de Belastingdienst bij zijn optreden steeds een afweging zal moeten maken tussen (onder meer) de belangen van de Staat als schuldeiser en de belangen van belastingschuldige. In dit geval kan niet gezegd worden dat de Belastingdienst met zijn weigering om mee te werken aan het voorstel van 6 oktober 1995 van verzoeker een onjuiste afweging van de wederzijdse belangen heeft gemaakt. Het geheel van feiten en omstandigheden kon de Belastingdienst tot de conclusie brengen dat hij geen medewerking behoefde te verlenen aan het voorstel van verzoeker. In dit verband is met name van belang dat de ontstane belastingschuld het gevolg was van frauduleus handelen door verzoeker, dat de Belastingdienst aanwijzingen meende te hebben dat de bank van X BV door uitvoering van het voorstel ten onrechte werd bevoordeeld, en dat hetzelfde zou kunnen gelden voor de overige crediteuren van X BV. Voorts is hierbij van belang dat het voordeel voor de Belastingdienst bij medewerking aan het voorstel relatief gering was ten opzichte van de belastingschuld. Daarbij heeft de Belastingdienst terecht niet uitsluitend acht geslagen op de belastingschuld van X BV, maar mede op de totale belastingschuld van de gelieerde besloten vennootschappen waarmee X BV een rekening-courant verhouding had en/of samen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting vormde.

2.4. Voorzover verzoeker meent dat hij door de weigering van de Belastingdienst om aan zijn voorstel mee te werken, financieel is benadeeld nu de Belastingdienst later wel

instemde met een transactie door de curator in het faillissement van X BV tegen een opbrengst van slechts f15.000, is zijn mening niet juist. Uit de brieven van de Belastingdienst van 24 en 25 januari 1996 (zie **BEVINDINGEN**, onder 1.11.) blijkt immers dat de opbrengst van f15.000 slechts stond tegenover het prijsgeven door de Belastingdienst van het bodembeslag op de geleasde zaken en/of andere zaken die eigendom waren van derden. Uit de brief van 23 januari 1996 van de curator kan in relatie met de genoemde brieven van de Belastingdienst verder worden opgemaakt dat de resterende inventaris alsnog aan verzoekers contractpartner is verkocht voor een bedrag van f115.000. Op dit bedrag kan de Belastingdienst zich via het voorrecht van artikel 21 Invorderingswet 1990 (zie **ACHTERGROND**, onder 1.) alsnog verhalen. Het voorrecht van de Belastingdienst gaat immers boven het (bezitloos) pandrecht van de G-bank. Van een (substantiële) benadeling van verzoeker in de vorm van een verminderde opbrengst - is derhalve geen sprake. De onderzochte gedraging is op dit onderdeel behoorlijk. **3. Met betrekking tot het uitblijven van een reactie op verzoekers brieven**

3.1. Verzoeker klaagt er voorts over dat de Belastingdienst tot het moment dat hij zich tot de Nationale ombudsman wendde niet heeft gereageerd op zijn brieven van 11 december 1996 en 28 april 1997. De brief van 11 december 1996 behelsde een klacht over de wijze van reageren door de Belastingdienst op het voorstel van 6 oktober 1995. De brief van 28 april 1997 was een herinnering aan de brief van 11 december 1996. In deze brief wees verzoeker bovendien op de termijn van vier weken die wordt gehanteerd in de klachtenregeling van de Belastingdienst.

3.2. In zijn reactie op de klacht geeft de Belastingdienst aan dat een goed gedocumenteerd dossier van verzoeker niet aanwezig is. De Belastingdienst gaat er vanuit dat de bedoelde brieven wel zijn ontvangen, maar ten onrechte onbeantwoord zijn gebleven. Dat de Belastingdienst verzoekers brieven niet heeft beantwoord wordt dan ook aannemelijk geacht.

3.3. De handelwijze van de Belastingdienst is in strijd met de zorgvuldigheid die van de Belastingdienst bij de behandeling en beantwoording van aan hem gerichte correspondentie mag worden verwacht. Dit geldt in het bijzonder nu de bewuste correspondentie in dit geval een klacht over het optreden van de Belastingdienst betrof. Door zijn handelwijze heeft de Belastingdienst afbreuk gedaan aan het vertrouwen dat belastingplichtigen moeten kunnen hebben in een zorgvuldige en objectieve behandeling van klachten over zijn optreden. De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Belastingdienst/ Particulieren/Ondernemingen Breda, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, is niet gegrond, behoudens voorzover deze ziet op het uitblijven van een reactie op verzoekers brieven; in zoverre is de klacht wel gegrond.